

koncertni cikel
samospevanje

HEINEJEVE PESMI

David Jagodic, tenor
Nejc Lavrenčič, klavir

Sreda, 23. 12. 2020, ob 19.30

PerArtem
Kulturno umetniški zavod

Heinejeve pesmi

David Jagodic, tenor
Nejc Lavrenčič, klavir

Robert Schumann

Dichterliebe / Pesnikova ljubezen, op. 48

*Im wunderschönen Monat Mai / Takrat, ko obišče nas maj
Aus meinen Tränen sprießen / Iz mojih solz poganja
Die Rose, die Lilie, die Taube, die Sonne / Za vrtnico, sonce in lilijo
Wenn ich in deine Augen seh / Če kdaj se ti zazrem v oči
Ich will meine Seele tauchen / Če mogel bi v lilije kelih
Im Rhein, im heiligen Strome / Tam v Renu, reki mogočni
Ich grolle nicht / Ne tožim nič
Und wüßten's die Blumen, die kleinen / Ko vedele cvetke bi male
Das ist ein Flöten und Geigen / So trije: flauta, so gosli
Hör' ich das Liedchen klingen / Če bi še enkrat peti te slišal
Ein Jüngling liebt ein Mädchen / Je fant mladenko ljubil
Am leuchtenden Sommermorgen / Ob jutranji zori zlati
Ich hab' im Traum geweinet / Vso noč sem jokal v spanju
Allnächtlich im Traume / Smehljaš se mi v sanjah
Aus alten Märchen / Iz starih pravljic
Die alten, bösen Lieder / Za stare pesmi krute*

David Jagodic – tenor

Tenorist David Jagodic se je začel učiti solopetja pri prof. Barbari Nagode in ga 2011 nadaljeval na Univerzi za glasbo in upodabljaljoče umetnosti na Dunaju v razredu prof. Claudie Visce, kjer je 2015 diplomiral z odliko, 2018 pa je magistriral iz samospeva in oratorija

v razredu prof. KS Roberta Holla. Izpopolnjeval se je tudi pri Florianu Boeschu, KS Piotru Beczali, Irini Gavrilovici in KS Michaelu Schade.

Že leta 2012 je debitiral z vlogo Alfonsa (Die Freunde von Salamanka / Schubert) pri Sommefestspiele Neuzelle v Nemčiji, sledile pa so še Tamino (Die Zauberflöte / Mozart), Lensky (Yevgény Onégín / Tschaikovsky), Fenton (Falstaff/Verdi), Alfred (Die Fledermaus / Strauss), Don Ottavio (Don Giovanni / Mozart), Ferrando (Cosi fan Tutte / Mozart), Simon (Der Bettelstudent / Millocker), Knusperhexe (Hänsel u. Gretel / Humperdinck), Wüsterich (Tulifant / von Einem) in mnoge druge.

David Jagodic je v tujini uveljavljen tudi kot koncertni pevec. V letu 2017 je debitiral v Dunajskem Musikverein, leta 2018 pa v Wiener Konzerthausu. Poleg različnih koncertnih programov samospevov s pianisti, kot so Helmut Deutsch, Andras Schiff in Stephan Matthias Lademann, je nastopil kot Evangelist (Johannes Passion/Bach), Obadjah (Elias/Mendelssohn), Uriel (Die Schöpfung/Haydn), Samson (Samson/Händel) in prevzel tenorski del v Bachovem Magnificatu in Weihnachtsoratoriumu, Mozartovem in Verdijevem Requimu, Mendelssohnovi 2. simfoniji, Brucknerjevemu Te Deumu in mnogih drugih. V juniju 2019 ga čaka debut na sloviti Schubertiadi v Schwarzenbergu.

V času študija je bil David Jagodic štipendist Ministrstva za kulturo Republike Slovenije in SIAA Foundation iz Lichtensteina, kakor tudi prejemnik več nagrad mednarodnih tekmovanj. Od leta 2018 je tudi član Slovenskega Okteta.

Nejc Lavrenčič – pianist

Nejc Lavrenčič je glasbeno šolanje pričel na SGBŠ Maribor v razredu Tatjane Dvorak. Kasneje je postal tudi varovanec pianistke in pedagoginje Marine Horak. Dodiplomski in magistrski študij je opravljal na Kraljevem konservatoriju v Bruslju v razredu A. Madžara in J. Michielsa. Poleg

klavirja je magistriral še iz komorne igre, sočasno pa opravil še specializacijo na področju interpretacije samospeva pod okriljem Uda Reinemanna in njegovih gostujočih umetnikov.

Koncertno deluje v Sloveniji, Franciji, Belgiji, Španiji, Hrvaški, Italiji, Švici, koncertne turneje pa so ga popeljale tudi na gostovanja v ZDA, Kanadi in Aziji. Sodeluje s priznanimi tujimi in domačimi umetniki kot so pevci Sabina Cvilak, Marcos Fink, Mojca Vedernjak, Theresa Plut, Barbara Jernejčič Fürst, Katja Konvalinka, Juliette de Massy, Cristina Segura, Artur Rozek, Darko Vidic, Nataša Zupan, Arianna Rinaldi, Soumaya Hallak ter instrumentalisti Andrej Zupan, Luka Železnik, Magdalena Sas, Isabel Dunlop in drugi. Je prejemnik več nagrad na mednarodnih tekmovanjih, priznanj za ustvarjalnost in štipendij. Redno snema za Radio Slovenija.

Deluje koncertno in pedagoško na področju klavirske in komorne igre ter interpretacije samospeva. Je umetniški vodja Kulturno umetniškega zavoda PerArtem in koncertnega cikla nekoč znanega kot Glas iz davnine, danes pa Samospevanje v Slovenski filharmoniji in SNG Maribor. V letu 2019 je štipendist Ministrstva za kulturo, ki je njegovo delovanje prepoznalo s:

»Pianist Nejc Lavrenčič velja za enega najvidnejših slovenskih interpretov v glasbeni zvrsti samospeva in komorne glasbe. [...] Tako po obsegu kot kakovosti izkazuje pomemben prispevek k slovenski kulturi [...] Kot pianist in specialist bogati slovenski kulturni prostor z vrhunskim glasbenim poustvarjanjem v žanru samospeva in s tem daje pomemben prispevek k razvoju poklica instrumentalista.«

Robert Schumann (1810 – 1856) je v *letu samospevov 1840* napisal preko 140 samospevov, znano pa je tudi, da se je osredotočal le na enega pesnika hkrati - med drugim tudi na Heinricha Heineje. Skladatelj in pesnik sta se enkrat tudi uspela srečati, kasneje pa je Schumann pesniku poslal svoje uglasbitve v pričakovanju njegovega odobravanja, Heine pa mu nikoli ni odpisal. Schumann se nam skozi samospeve razkriva večplastno. Napram njegovim predhodnim klavirskim skladbam postanejo samospevi manjša in bolj razumljiva glasbena oblika. Preveva jih enostavnejša in bolj spontana spevnost, klavirski part, predvsem s svojimi postludiji, pa postavlja vlogo pianista v samospevu v novo luč. Klavir ni več gola spremljava, podlaga, ki nudi harmonsko in metrično strukturo, temveč avtonomno izrazno sredstvo, ki nosi vse značilnosti dobre in izdelane klavirske glasbe. Glasba postane polna onomatopij in motivov, ki glasbeno slikajo naravne pojave, univerzalnih simbolov, kar zahteva, da pianist glasbeno slika prizore, ustvarja atmosfero, ki jo pevec le še ubesedi. Poleg svoje skladateljskega potenciala Schumann razkriva tudi svojo avtobiografsko komponento. Njegov genij je v glasbo skrival skladateljevo kompleksno osebnost, melodične in harmonske motive, ki prikrito komunicirajo z ljubljeno Claro, vsa glasba pa je slavospev njej. Zato tudi izbor in vrstni red besedil nista naključna. Schumannu z uglasbitvami ni stremel k izražanju pesnikovih teženj, temveč svojih občutenj, zato je mnogokrat tudi spreminjal verze.

Schumann je sebe smatral kot glasbenega poeta, kar je razvidno iz mnogih kompozicij. Mednje sodi tudi cikel **Dichterliebe / Pesnikova ljubezen, op. 48**. Čeprav v izboru Heinejevih besedil iz izbirke *Lirični intermezzo* ne najdemo teme pesnjenja, Schumann izbere naslov cikla sam. V primerjavi s ciklom *Liederkreis, op. 24* se tukaj vokalna linija in klavirski part še bolj oddaljita. Harmonske sorodnosti med posameznimi skladbami so še bolj kompleksne. V mnogih pogledih niz šestnajstih pesmi predstavlja univerzalen simbol ljubezni – neskončno izgubljena, neskončnokrat (pre)rojena. Schumann v tem delu razkriva svoje najintimnejše koticke srca in fantazije o ljubezni, dvomih in strahove. Teh šestnajst samospevov pne lok od prve tihe zaljubljenosti, vzhičenosti, bolečine, strahu, preko jeze, obupa in posmeha v beg idealističen fantazijski svet, kjer se pogovarja z rožami, pa preko morbidnih nočnih mor vse do zbijanja krste, da pokoplje svojo ljubezen in bolečino. Skladno s poezijo vsakega

samospeva Schumann glasbeno slika protagonistove ljubezenske vzdihe, tek k ljubi, valove reke Ren in zvonove Kölnske katedrale, hrupno in razglašeno igranje glasbenikov na svatbi, boleč srčni utrip, udarce kladiva, ki zbijajo krsto in hojo gigantov, ki jo ponesejo v grob – ocean.

Nejc Lavrenčič

Dichterliebe

H. Heine

Im wunderschönen Monat Mai

*Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Knospen sprangen,
Da ist in meinem Herzen
Die Liebe aufgegangen.*

*Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Vögel sangen,
Da hab' ich ihr gestanden
Mein Sehnen und Verlangen.*

Aus meinen Tränen sprissen

*Aus meinen Tränen sprissen
Viel blühende Blumen hervor,
Und meine Seufzer werden
Ein Nachtigallenchor.*

*Und wenn du mich lieb hast, Kindchen,
Schenk' ich dir die Blumen all',
Und vor deinem Fenster soll klingen
Das Lied der Nachtigall.*

Die Rose, die Lilie, die Taube, die Sonne

*Die Rose, die Lilie, die Taube, die Sonne,
Die liebt' ich einst alle in Liebeswonne.
Ich lieb' sie nicht mehr, ich liebe alleine
Die Kleine, die Feine, die Reine, die Eine;
Sie selber, aller Liebe Wonne,
Ist Rose und Lilie und Taube und Sonne.*

Pesnikova ljubezen

Prevedel: Pavel Oblak

Takrat, ko obišče nas maj

*Takrat, ko obišče nas maj,
se cvet ob cvetu drami,
a srce moje znova
ljubezni sreča mami.*

*Takrat, ko obišče nas maj,
začnejo ptice peti,
av meni hrepenenje
na sto želja zaneti.*

Iz mojih solz poganja

*Iz mojih solz poganja
vse polno dehtečih cvetov,
a vsak moj vzdih preraja
se v slavčjih sto glasov.*

*Če ljubiš zares me, draga,
dam ti rad vse rože te,
a pri oknu pesem naj slavcev
ogreva ti srce!*

Za vrtnico, sonce in lilijo belo

*Za vrtnico, sonce in lilijo belo nekoč
se mi srečno srce je vnelo. Ne maram jih več:
le zate edino, vso čisto in angelsko milo, le zate
vseskoz mi bo srce gorelo-kot vrtnica, sonce in
lilija bela zdaj ti si mi sreča edina, vsa lepa, vsa
čista, vsa mila, premila!*

Wenn ich in deine Augen seh

Wenn ich in deine Augen seh',
So schwindet all' mein Leid und Weh';
Doch wenn ich küsse deinen Mund,
So werd' ich ganz und gar gesund.

Wenn ich mich lehn' an deine Brust,
Kommt's über mich wie Himmelslust;
Doch wenn du sprichst: ich liebe dich!
So muss ich weinen bitterlich.

Ich will meine Seele tauchen

Ich will meine Seele tauchen
In den Kelch der Lilie hinein;
Die Lilie soll klingend hauchen
Ein Lied von der Liebsten mein.

Das Lied soll schauern und beben,
Wie der Kuss von ihrem Mund,
Den sie mir einst gegeben
In wunderbar süssem Stund'.

Če kdaj se ti zazrem v oči

Če kdaj se ti zazrem v oči,
mi žalost iz srca splahni
in če poljubim te gorko,
od sreče mi vzdrhti telo.

Če ti ob grud se stisnem kdaj,
obide me nebeški slaj,
a če mi deš, da ljubiš me,
os same sreče zjočem se.

Če mogel bi v lilije kelih

Če mogel bi v lilije kelih
utopiti vzdihe srca,
da potlej za tebe privreli
bi spevi iz njega dna.

Tako bi vreli drhteči
kot poljub drhtel je tvoj,
ki pil sem z ustnic ljubečih
nekoč ga pobožno s teboj.

Im Rhein, im heiligen Strome

*Im Rhein, im heiligen Strome,
Da spiegelt sich in den Well'n
Mit seinem grossen Dome,
Das grosse, heilige Köln.*

*Im Dom da steht ein Bildnis,
Auf gold'nem Leder gemalt;
In meines Lebens Wildnis
Hat's freundlich hineingestrahlt.*

*Es schweben Blumen und Eng'lein
Um unsre liebe Frau;
Die Augen, die Lippen, die Wäng'lein,
Die gleichen der Liebsten genau.*

Ich grolle nicht

*Ich grolle nicht, und wenn das Herz auch bricht,
Ewig verlornes Lieb! ich grolle nicht.
Wie du auch strahlst in Diamantenpracht,
Es fällt kein Strahl in deines Herzens Nacht.*

*Das weiss ich längst. Ich sah dich ja im Traume,
Und sah die Nacht in deines Herzens Raume,
Und sah die Schlang', die dir am Herzen frisst,
Ich sah, mein Lieb, wie sehr du elend bist.*

Tam v Renu, reki mogočni

*Tam v Renu, reki mogočni,
leskeče v nizu valov
podoba mesta Kölna
in Dom prastari njegov.*

*V tem božjem hramu slika
vsa zlata v altarju blešči,
na njej nebeška Mati
nam vsem blagoslov deli.*

*Krilatci božji in rože
se zgrinjajo krog nje,
ki scela po licih, po ustih
podobna je moji gospe.*

Ne tožim nič

*Ne tožim nič in če od muk umrem,
tebe več zame ni, ne tožim nič!
Čeprav žariš in siješ lepa vsa,
ti žar noben ne pade v noč srca.*

*O vem, to vem. Prišla si v sanjah k meni
kot izgubljenka v svoje duše temi
in kača pila ti je srčno kri,
O Bog, kako bila uboga sil*

Und wüßten's die Blumen, die kleinen

*Und wüssten's die Blumen, die kleinen,
Wie tief verwundet mein Herz,
Sie würden mit mir weinen,
Zu heilen meinen Schmerz.*

*Und wüssten's die Nachtigallen,
Wie ich so traurig und krank,
Sie liessen fröhlich erschallen
Erquickenden Gesang.*

*Und wüssten sie mein Wehe,
Die goldenen Sternelein,
Sie kämen aus ihrer Höhe,
Und sprächen Trost mir ein.*

*Sie alle können's nicht wissen,
Nur eine kennt meinen Schmerz:
Sie hat ja selbst zerrissen,
Zerrissen mir das Herz.*

Das ist ein Flöten und Geigen

*Das ist ein Flöten und Geigen,
Trompeten schmetterten darein;
Da tanzt wohl den Hochzeitsreigen
Die Herzallerliebste mein.*

*Das ist ein Klingen und Dröhnen,
Ein Pauken und ein Schalmei'n;
Dazwischen schluchzen und stöhnen
Die lieblichen Engelein.*

Ko vedele cvetke bi male

*Ko vedele cvetke bi male,
kaj muči moje srce,
vse z mano bi jokale,
mi lajšale gorje.*

*Če slavci lahko bi umeli,
kako sem strt in bolan,
še slajše pesmi bi peli,
ko v noč potone dan.*

*Ko mojo bol poznale
vse zlate bi zvezdice,
bi z nebesnih dalj poslale
mi lek za rane zle.*

*A njim na žalost ni dano,
da to razumele bi,
da nosim to srčno rano,
to veva le jaz in ti.*

So trije: Flavta, so gosli

*So trije: Flavta, so gosli,
trompete glasni je zvok
vrti na poročnem slavju
se ljuba mi lahkkih nog*

*To je zvenenje, bobnenje
in žvegle pojo ves čas,
pri tem pa angelov tožnih
drhti jokajoči glas.*

Hör' ich das Liedchen klingen

Hör' ich das Liedchen klingen,
Das einst die Liebste sang,
So will mir die Brust zerspringen
Von wildem Schmerzendrang.

Es treibt mich ein dunkles Sehnen
Hinauf zur Waldeshöh',
Dort löst sich auf in Tränen
Mein übergrosses Weh'.

Ein Jüngling liebt ein Mädchen

Ein Jüngling liebt ein Mädchen,
Die hat einen andern erwählt;
Der andre liebt eine andre,
Und hat sich mit dieser vermählt.

Das Mädchen nimmt aus Ärger
Den ersten besten Mann,
Der ihr in den Weg gelaufen;
Der Jüngling ist übel dran.

Es ist eine alte Geschichte,
Doch bleibt sie immer neu;
Und wem sie just passieret,
Dem bricht das Herz entzwei.

Če bi še enkrat peti

Če bi še enkrat peti
te slišal kot nekoč,
bi mogel pri priči umreti,
v spominu vate zroč.

Kako hrepenenje vleče
me tja v zeleni log,
kjer boli vse skeleče
bi mi potešil jok.

Je fant mladenko ljubil

Je fant mladenko ljubil,
ki imela je drugega že,
ta fant pa je drugo snubil
in njej je podaril srce.

Dekle pa od jeze same,
da najde si moža,
ga hitro kar s ceste sname
pretkanca ničvrednega.

To je neka zgodba prastara,
a nič manj nova ni:
če fant dekle prevara,
lahko jo ugonobi.

Am leuchtenden Sommermorgen

Am leuchtenden Sommermorgen

Geh' ich im Garten herum.

Es flüstern und sprechen die Blumen,

Ich aber wandle stumm.

Es flüstern und sprechen die Blumen,

Und schau'n mitleidig mich an:

„Sei unsrer Schwester nicht böse,

Du trauriger, blasser Mann.“

Ich hab' im Traum geweinet

Ich hab' im Traum geweinet,

Mir träumte, du lägest im Grab.

Ich wachte auf, und die Träne

Floss noch von der Wange herab.

Ich hab' im Traum geweinet,

Mir träumt', du verliessest mich.

Ich wachte auf, und ich weinte

Noch lange bitterlich.

Ich hab' im Traum geweinet,

Mir träumte, du wär'st mir noch gut.

Ich wachte auf, und noch immer

Strömt meine Tränenflut.

Ob jutranji zori zlati

Ob jutranji zori zlati

hodim po vrtu grenak,

kjer rože šepečejo glasno

le počemu sem tak.

Šepečejo rože med sabo

in čudno gledajo me,

kaj le ta človek turobni

zdaj tule med nami počne.

Vso noč sem jokal v spanju

Vso noč sem jokal v spanju,

sem sanjal, da v grobu ležiš,

a zjutraj solz več bilo ni,

kot da vzel jih vetra je piš.

Vso noč sem jokal v spanju,

misleč, da pustila si me,

a zjutraj še bolj sem jokal,

ko sem prebudil se.

Vso noč sem jokal v spanju,

sem sanjal, da moja si vsa,

ko pa sem vstal, zlepa usahnil

vir mojih ni solza.

Allnächtlich im Traume

*Allnächtlich im Traume seh' ich dich
Und sehe dich freundlich grüssen,
Und laut aufweinend stürz' ich mich
Zu deinen süssen Füßen.*

*Du siehest mich an wehmütiglich
Und schüttelst das blonde Köpfchen;
Aus deinen Augen schleichen sich
Die Perlenrännentröpfchen.*

*Du sagst mir heimlich ein leises Wort
Und gibst mir den Strauss von Zypressen.
Ich wache auf, und der Strauss ist fort,
Und's Wort hab' ich vergessen.*

Smehljaš se mi v sanjah vsako noč

*Smehljaš se mi v sanjah vsako noč
in kličeš me nežno, nežno k sebi,
a jaz se jočem na vso moč,
se rušim k nogam tebi.*

*Me gledaš, strmiš vame ljubó,
mi kimaš, kimaš s Svojo glavico,
kar ti iz očk potiho
vro solzice za solzico.*

*Pri tem mi šepneš besedo še
in šopek podaš, podaš mi ciprese,
kar se zbudim - koj izgine vse
in sanje v nič zgube se.*

Aus alten Märchen

Aus alten Märchen winkt es
Hervor mit weisser Hand,
Da singt es und da klingt es
Von einem Zauberland;

Wo bunte Blumen blühen
Im gold'nen Abendlicht,
Und lieblich duftend glühen,
Mit bräutlichem Gesicht;

Und grüne Bäume singen
Uralte Melodei'n,
Die Lüfte heimlich klingen,
Und Vögel schmettern drein;

Und Nebelbilder steigen
Wohl aus der Erd' hervor,
Und tanzen luft'gen Reigen
Im wunderlichen Chor;

Und blaue Funken brennen
An jedem Blatt und Reis,
Und rote Lichter rennen
Im irren, wirren Kreis;

Und laute Quellen brechen
Aus wildem Marmorstein.
Und seltsam in den Bächen
Strahlt fort der Widerschein.

Ach, könnt' ich dorthin kommen,
Und dort mein Herz erfreu'n,
Und aller Qual entnommen,
Und frei und selig sein!

Ach! jenes Land der Wonne,
Das seh' ich oft im Traum,
Doch kommt die Morgensonne,
Zerfließt's wie eitel Schaum.

Iz starih pravljic vstaja

Iz starih pravljic vstaja
dežela pred meno,
ki dušo mi opaja,
ko čar razkriva svoj,

kjer rože tam omamne
V večerni mrak dehté,
kot na ženitovanje
njih par za parom gre;

kjer pojejo drevesa
niz davnih melodij,
kjer druga nam čudesa
odpirajo oči,

kjer dvigajo meglé se
iz zemeljskih kotlin,
da svoje zračne plese
nam kažejo z višin

in modre iskre ždijo
povsod, kjer sije cvet,
a rdeče plamenijo
in sejejo nered;

kjer glasni se izviri
valé spod divjih skal
ko potok v dalji meri
jim radoživi val-

Ah, ko bi mogel priti
v ta lepi kraj sveta,
Si svojo bol utešiti,
ki žge me v dno srca

O tej deželi čudni
sem sanjal mnogokdaj,
a ko me zor je zbudil,
prešel je njen sijaj.

Die alten bösen Lieder

Die alten bösen Lieder

Die Träume schlimm und arg,

Die laßt uns jetzt begraben,

Holt einen großen Sarg.

Hinein leg ich gar Manches,

Doch sag ich noch nicht was;

Der Sarg muß sein noch größer

Wies Heidelberger Faß.

Und holt eine Totenbahre,

Von Brettern fest und dick:

Auch muß sie sein noch länger

Als wie zu Mainz die Brück.

Und holt mir auch zwölf Riesen,

Die müssen noch stärker sein

Als wie der heilige Christoph

Im Dom zu Köln am Rhein.

Die sollen den Sarg forttragen

Und senken ins Meer hinab,

Denn solchem großen Sarge

Gebührt ein großes Grab.

Wißt ihr, warum der Sarg wohl

So groß und schwer mag sein?

Ich legt auch meine Liebe

und meinen Schmerz hinein.

Za stare pesmi krute

Za stare pesmi krute,

za sanje mračne, zle -

pripravite mi krsto,

da jih pokopljem vse!

Ker ni število znano

njihovih zablod,

naj krsta bo še večja

kot heidelberški sod

In oder naj bo mrtvaški

močan in v deskah gost

in biti mora daljši,

kot je prek Maine most!

In dvanajst velikanov

kraj sebe naj še imam,

ki v Kölnu vsak kot Krištof

stoji v oltarju tam!

Le-ti odneso naj krsto,

jo vržejo v dno morja,

ker takšni ogromni krsti

je grob lev dnu morja!

Ah, veste, zakaj naj

ta krsta takšna bo?

Da v nji utopim ljubezen

in svoje muke z njo!

Koncertni cikel Samospevanje

December 2020

Koncert so omogočili:

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

PerArtem
Kulturno umetniški zavod